

Paskaidrojuma raksts un Rīgas domes priekšsēdētāja ziņojums par Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžetu

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžeta ieņēmumu prognoze

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk arī – IIN) ir Rīgas pilsētas pašvaldības galvenais ieņēmumu avots, tā īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā pēdējo gadu laikā ir nemainīgs, vidēji pārsniedzot 60% no kopējiem budžeta ieņēmumiem. Līdzīgs īpatsvars tiek plānots 2015.gadā.

Būtiski mainās nodokļa iekasēšanas kārtība. Finanšu ministrija ir lauzusi 1995.gada 14.decembrī starp Rīgas domi un Finanšu ministriju noslēgto līgumu par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas un uzskaites kārtību (Ministru kabineta 2014.gada 23.septembra sēdes protokollēmums Nr.50, 45.§), un no 2015.gada 1.janvāra IIN par fiziskām personām, kuras deklarējušas dzīvesvietu Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā, tiks ieskaitīts tikai Valsts kases IIN sadales kontā. Līdz ar IIN ieskaitīšanas kārtības maiņu vairs nav spēkā arī Rīgas pilsētas pašvaldības IIN prognozes saskaņošanas procedūra ar Finanšu ministriju.

Tāpat kā citām Latvijas pašvaldībām, arī Rīgas pilsētai iedzīvotāju ienākuma nodokļa budžeta ieņēmumu apjoms 2015.gadam tiek noteikts saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 16.decembra noteikumiem Nr.785 „Kārtība, kādā iedzīvotāju ienākuma nodokli, ar nodokli saistīto nokavējuma naudu un soda naudu ieskaita budžetā”. Šie noteikumi paredz, ka kalendāra gadā pašvaldības budžetā ieskaitāmo nodokļa ieņēmumu daļu nosaka, pamatojoties uz katras pašvaldības īpatsvara koeficientu kopējos valstī iekasētajos nodokļa ieņēmumos no nodokļa maksātāju taksācijas gada ienākumiem pirms diviem gadiem.

Rīgas pilsētas pašvaldībai 2015.gadam pašvaldības īpatsvara koeficients kopējos sadales kontā ieskaitītajos IIN ieņēmumos noteikts 40,6% apmērā, kas saskaņā ar pašreizējo valsts IIN kopējo prognozi paredz 459,8 miljonus *euro* ieņēmumus Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā, par 9,7 miljoniem *euro* (par 2,2%) vairāk nekā 2014.gadā Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā sākotnēji plānotā un ar Finanšu ministriju saskaņotajā iedzīvotāju ienākuma nodokļa prognozē. Mainot iekasēšanas kārtību, 100% no 2015.gada prognozes (ar sadalījumu pa ceturkšņiem: 1.ceturksnī – 22%, 2.ceturksnī – 24%, 3.ceturksnī – 26%, 4.ceturksnī – 28%) pašvaldībām tiek garantēta IIN saņemšana, kas Rīgas pilsētas pašvaldībai 2015.gadā nodrošina lielāku stabilitāti ieņēmumu jomā.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa prognoze 2015.gadam veidota ar nosacījumu, ka nemainās valsts un pašvaldību proporcija IIN sadalē (20% un 80%), nodokļa likme ir samazināta no 24% līdz 23%, IIN maksātāja neapliekamais minimums saglabājas 75 *euro* mēnesī, IIN atvieglojums par apgādībā esošu personu ir 165 *euro* un minimālā alga tiek paaugstināta līdz 360 *euro* mēnesī.

Lai gan valsts un Rīgas tautsaimniecībā pēdējos gados vērojama izaugsme, arī nodarbinātība un darba samaksa palielinās, tomēr valsts īstenotās IIN politikas rezultātā Rīgas pilsētas pašvaldība zaudē potenciālos ieņēmumus no ekonomikas pieauguma. Piemēram, laikposmā no 2010.gada līdz 2015.gadam iedzīvotāju ienākuma nodokļa bāze (darba samaksa un nodarbinātība) Rīgas pilsētā palielinājusies par 38,7%, tomēr paredzams, ka reālie IIN ieņēmumi Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā šajā laikposmā pieaugs tikai par 23,8%, joprojām atpaliekot no 2008.gada līmeņa par 8,2%.

Nekustamā īpašuma nodokļa īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā no 2008.gada līdz 2015.gadam ir būtiski palielinājies no 6% līdz 12,5% vairākkārtēju nekustamā īpašuma nodokļa likumdošanas un likmju izmaiņu dēļ. Šobrīd pašvaldībām ir piešķirtas plašākas tiesības nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošanā, tomēr šo tiesību īstenošana praksē joprojām ir saistīta ar vairākiem ierobežojumiem – gan likumdevēja noteiktiem, gan ekonomiskiem faktoriem. Lai gan Rīgā nodokļi tiek iekasēti labāk nekā citviet Latvijā, daudzu Rīgas iedzīvotāju maksātspēja joprojām ir zema, tāpēc nekustamā īpašuma nodokļa likmes paaugstināšana ir problemātiska, jo tā palielinātu sociālo slogu pašvaldības budžeta izdevumu sadaļā. Tieši pretēji – Rīgas pilsēta ar saistošajiem noteikumiem ir paredzējusi 18 dažādas nodokļa atlaides no 25% līdz 90% ar fiskālo ietekmi uz ieņēmumiem kopumā par 3,2 miljoniem *euro*. Rīgas pilsētas pašvaldība ir noteikusi zemāku nodokļa likmi par zemi 1% apmērā no kadastra vērtības Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem.

Pamatojoties uz Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes aprēķiniem, nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumu bāze 2015.gadā tiek plānota 80,8 miljonu *euro* apmērā (ar normatīvos noteikto koeficientu 0,8). Šī nodokļa ieņēmumu prognozi 2015.gadā ietekmē atsevišķu īpašuma objektu grupu kadastrālo vērtību izmaiņas, piemēram, nodokļa par zemi pieauguma ierobežojuma par 25% gadā atcelšana.

Nodokļa ieņēmumu palielinājums 2015.gadā ir iespējams iepriekšējo gadu nodokļa parādu samaksas, kas iepriekšējos 3 gados ir vidēji 8,4 miljoni *euro*, kā arī labākas iekasējamības dēļ, kas Rīgā pēdējo 3 gadu laikā ir no 90% līdz 92% un pārsniedz aprēķināto bāzes aprēķinu, kas tiek izmantots iemaksu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā aprēķiniem.

Kopējā nekustamā īpašuma nodokļa prognoze noteikta, ņemot vērā iepriekšminētos apstākļus un 2014.gada faktisko ieņēmumi izpildi 94,2 miljonu *euro* apmērā, tādējādi plānotie ieņēmumi 2015.gadā ir 94,2 miljoni *euro*.

Azartspēļu nodokļa ieņēmumi Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā 2015.gadā tiek plānoti 2014.gada līmenī – 4 miljoni *euro*.

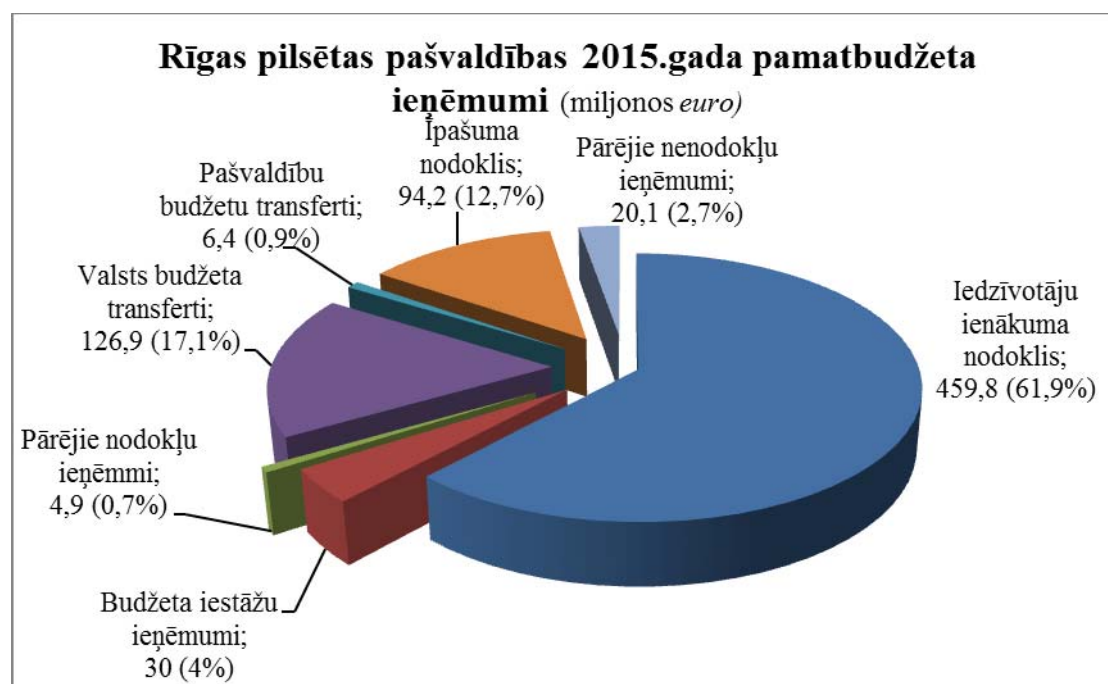
Dabas resursu nodokļa ieņēmumi 2015.gadā saglabāsies 2014.gada līmenī un būs 0,9 miljoni *euro*.

Nenodokļu un budžeta iestāžu ieņēmumu prognoze 2015.gadam ir 50,1 miljons *euro*, par 29,3 miljoniem *euro* mazāk, nekā tika plānots 2014.gada budžetā. Šī ieņēmumu posteņa samazinājumu ietekmē galvenokārt privatizācijas un atsavināšanas ieņēmumi, kas 2015.gadā tiek plānoti par 20 miljoniem *euro* mazāki nekā 2014.gadā, kā arī veikta ieņēmumu klasifikācijas maiņa par 6,4 miljoniem *euro* citu pašvaldību maksājumiem par izglītības pakalpojumiem.

Valsts budžeta transferti 2015.gadā tiek plānoti 126,9 miljoni *euro*, kas ir par 8 miljoniem *euro* (par 5,9%) mazāk, nekā tika plānots 2014.gada budžetā. Šī samazinājuma pamatā ir ES projektu naudas atmaksa, kas 2015.gadā tiek plānota par 7 miljoniem *euro* mazākā apmērā nekā 2014.gadā sakarā ar mazākām ES fondu atmaksām.

Valsts budžeta transfertu apmērs 2015.gadā ir plānots, ņemot vērā 2015.gada valsts budžetā paredzēto finansējumu, spēkā esošos normatīvos aktus (Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr.942 „Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā”, Ministru kabineta 2012.gada 25.septembra noteikumi Nr.670 „Kārtība, kādā pašvaldībām tiek aprēķināta un sadalīta valsts budžeta mērķdotācija māksliniecisko kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām”, Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumi Nr.831 „Noteikumi par valsts budžeta dotāciju pašvaldībām 2015.gadā par personām, kuras ievietotas sociālās aprūpes iestādēs līdz 1998.gada 1.janvārim”), noslēgtos līgumus par Eiropas Savienības fondu apguvi.

2015.gadā nav vērojamas valsts budžeta transfertu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, valsts budžeta transfertu apmērs, izņemot līdzfinansējumu ES projektiem, pamazām palielinās. Tomēr salīdzinājumā ar 2008.gadu valsts budžeta finansējums dotāciju un mērķdotāciju veidā ir par 67,8 miljoniem *euro* mazāks un ir tikai 65,2% no 2008.gada finansējuma.

Budžeta mērķdotāciju apjoms tiks precizēts gada laikā, kad no Izglītības un zinātnes ministrijas tiks saņemti dati par izglītojamo finansēšanas izdevumiem Rīgas pilsētas pašvaldībā.

Pašlaik (līdz detalizētas informācijas saņemšanai) nemainīgi ir ieplānoti Izglītības un zinātnes ministrijas maksājumi mācību literatūras iegādei 1 418 870 *euro*.

Valsts budžeta transferti mūzikas skolu un sporta skolu pedagogu darba samaksai, speciālo izglītības iestāžu darbības nodrošināšanai, pamata un vispārējās vidējās izglītības pedagogu atalgojumam, līdzekļi piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācībai ir plānoti, balstoties uz aprēķiniem par izglītojamo skaitu un finansējumu uz 2014.gada 1.septembri, tomēr šo dotāciju apjoms ir jāvērtē, ņemot vērā, ka Izglītības un zinātnes ministrija gada sākumā neapstiprina finansējumu pašvaldībām visam gadam, bet tikai 8 mēnešiem (līdz 1.septembrim). Lai sniegtu patiesu priekšstatu par pašvaldības ieņēmumiem un izdevumiem, balstoties uz iepriekšējā gada faktiskajiem izdevumiem, valsts budžeta transfertu apjoms Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā ir aprēķināts 12 mēnešiem, kas tiks precizēts atbilstoši faktiski saņemtajam finansējumam gada laikā.

Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu 1., 2. un 3.klases skolēnu ēdināšanas nodrošināšanai 3 466 865 *euro* (1,42 *euro* vienam skolēnam dienā).

Tautas mākslas un pašdarbības kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām 117 957 *euro*, finansējums asistentu pakalpojuma nodrošināšanai izglītības iestādēs 17 836 *euro*, patvēruma meklētāju nepilngadīgo bērnu izglītības nodrošināšanai 1000 *euro*, finansējums valsts ģimnāzijām 7115 *euro*. Rīgas 88.vidusskolas materiāli tehniskās bāzes uzlabošanai 5190 *euro*.

XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku programmas nodrošināšanai 245 000 *euro* pasākuma dalībnieku ēdināšanas izdevumiem.

Labklājības ministrijas finansējums par asistenta pakalpojuma sniegšanu pašvaldībā personām ar invaliditāti ir plānots 3 035 555 *euro*.

Dotācija par bērniem bērnunamos un iemītniekiem veco ļaužu pansionātos, kas ievietoti līdz 1998.gadam, tiek mainīta atbilstoši faktiskajam personu skaitam un paredzēta 111 020 *euro* apmērā. Rīgas domes Labklājības departamentam paredzēta valsts budžeta dotācija 534 798 *euro* par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem. Nacionālā veselības dienesta finansējums primārās veselības pakalpojumu maksai ir 23 510 *euro*.

Valsts budžeta dotācija Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai plānota 13 883 799 *euro* apmērā, kas ir par 7 046 551 *euro* mazāk nekā 2014.gadā, kas saistīts ar budžeta programmas 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem” ietvaros realizēto projektu atmaksas kārtību un plānošanas perioda beigām, kas paredz, ka lielākā daļa no projektiem ir jāpabeidz 2014.gadā, tomēr līdzekļu apjoms var tikt mainīts gada laikā atbilstoši projektu realizācijas gaitai.

Mērķdotācija pašvaldības autoceļiem un ielām Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada pamatbudžeta ieņēmumos un izdevumos iekļauta 9 190 924 *euro* apmērā. Līdzekļi pasažieru regulārajiem pārvadājumiem – 5 185 514 *euro*. Programmas finansējuma apjoms var tikt precizēts.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas finansējums Rīgas Brāļu kapiem – 36 000 *euro*.

Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza apmeklētāju un personāla drošības nodrošināšanai 20 000 *euro*.

Pašvaldību budžetu transferti 6 445 341 *euro* galvenokārt ir Rīgas pilsētas pašvaldības ieņēmumi no pašvaldību savstarpējiem norēķiniem par izglītības pakalpojumiem, kas iepriekš tika uzskaitīti kā budžeta iestāžu ieņēmumi.

Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi 2015.gadā plānoti 742,3 miljonu *euro* apmērā, par 2,4 miljoniem *euro* (par 0,3%) mazāk, nekā tika plānots 2014.gada pašvaldības budžetā ar grozījumiem, bet par 11,2 miljoniem (par 1,5%) vairāk, nekā tika paredzēts 2014.gada sākotnējā budžetā.

Rīgas pilsētas pašvaldības speciālā budžeta ieņēmumi no ziedojumiem un dāvinājumiem paredzēti 0,2 miljoni *euro*.

Tiek prognozēts, ka valsts iekšzemes kopprodukts 2015.gadā faktiskajās cenās jau par 4,5% pārsniegs augstāko pirmskrīzes – 2008.gada līmeni, kamēr Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumi 2015.gadā joprojām būs par 14,6% mazāki nekā 2008.gadā. Kopējie pašvaldību ieņēmumi Latvijā 2015.gadā būs ap 8% no valsts iekšzemes kopprodukta, kamēr Rīgas pilsētas pašvaldības ieņēmumi – tikai 5,8% no pilsētā saražotā kopprodukta.

Kopumā situācija pašvaldības ieņēmumu jomā 2015.gadā joprojām būtiski ierobežo Rīgas pilsētas pašvaldības iespējas pilsētas attīstības plānu finansēšanā un īstenošanā.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžeta sagatavošana

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžets izstrādāts, ievērojot likumā „Par pašvaldību budžetiem”, likumā „Par pašvaldībām”, likumā „Par budžetu un finanšu vadību”, likumā „Par valsts budžetu 2015.gadam”, kā arī nodokļu likumos, Ministru kabineta noteikumos un citos normatīvajos aktos paredzētās prasības.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta. Speciālā budžeta ieņēmumus 2015.gadā veido ziedojumi un dāvinājumi. Saskaņā ar Rīgas domes Budžeta komisijas 2009.gada 21.augusta lēmumu ieņēmumus, ko veido īpašiem mērķiem iezīmēti ieņēmumi (privatizācijas fonda, atsavināšanas rezultātā iegūtie līdzekļi, Rīgas pilsētas pašvaldības nodeva par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību, dabas resursu nodoklis u.c.), ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi, transferti, kopš 2010.gada iekļauj pamatbudžetā.

Rīgas domes Finanšu departaments norādīja, ka Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžeta sagatavošanas procesu ietekmē Latvijas Vispārējās valdības budžeta plāna sagatavošana un iesniegšana Ministru kabinetā, kas ievērojami aizkavējās politisko procesu ietekmē – valstī notikušo Eiropas Parlamenta un Saeimas vēlēšanu dēļ.

Pamatojoties uz 2014.gada 15.jūlija vadības uzdevumu Nr.RD-14-47-vu, Rīgas domes Finanšu departaments, ievērojot Rīgas pilsētas pašvaldības apstiprinātās budžeta prioritātes, iepriekšējo gadu budžeta veidošanas galvenos pamatprincipus un piesardzību saistībā ar paredzamajām izmaiņām nodokļu politikā, nosūtīja budžeta izpildītājiem budžeta ieņēmumu un izdevumu kontrolskaitļus – budžeta izdevumu maksimālo apjomu katram budžeta izpildītājam.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžeta projekta izdevumu noteikšanas pamatprincipos tika paredzēts, ka budžeta izdevumi 2015.gada pamatbudžetā jāplāno, nepārsniedzot Rīgas domes 2013.gada 17.decembra saistošajos noteikumos Nr.83 „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2014.gada budžetu” paredzētos izdevumus, neieskaitot Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta grozījumus par papildu līdzekļu piešķiršanu un vienreizējus izdevumus kapitālajiem izdevumiem.

Valsts budžeta transfertu un budžeta iestāžu ieņēmumu samazināšanās gadījumā par atbilstošu summu jāsamazina arī izdevumi.

Budžeta izpildītāji (par attiecīgajām programmām atbildīgais Rīgas domes departaments vai pašvaldības iestāde) veic Rīgas pilsētas pašvaldības 2014.gada budžetā apstiprināto programmu izvērtējumu un 2015.gada budžeta projektā atbilstoši prioritātēm var pārdalīt finansējumu starp programmām.

Pamatprincipi ietvēra arī uzdevumus budžeta izpildītājiem budžeta pieprasījumā izdalīt programmas, kas nodrošina pašvaldības pamatfunkciju izpildi, un prioritārā secībā sarindot programmas, kas nodrošina pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžeta projektu Rīgas domes Budžeta komisija akceptēja 2014.gada 19.decembrī un nosūtīja izskatīšanai Rīgas domes Finanšu un administrācijas lietu komitejai ar kopējo ieņēmumu apjomu 737 529 479 *euro* un izdevumu apjomu 727 664 982 *euro*. Pirms dokumenta nosūtīšanas izskatīšanai komitejās vēl nebija lemts par dotācijas apjomu SIA „Rīgas satiksme” un pašvaldības investīciju programmu.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžeta projektu Rīgas domes Finanšu un administrācijas lietu komiteja akceptēja 2015.gada 21.janvārī un nosūtīja izskatīšanai Rīgas domes sēdē ar kopējo ieņēmumu apjomu 742 559 714 *euro* un izdevumu apjomu 798 128 140 *euro*. Nosūtot dokumentu izskatīšanai domes sēdē, budžeta projektā ir izskatīti un iekļauti izdevumos 2014.gada atlikumi investīciju projektu realizācijai, valsts budžeta transferti, vecāku maksājumi par ēdināšanu un pulciņiem. Rīgas domes 2015.gada 27.janvāra sēdē, atbalstot ar balsu vairākumu atsevišķus deputātu iesniegtos priekšlikumus, kopējie izdevumi apstiprināti 798 159 047 *euro* apmērā.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžeta prioritātes

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžeta prioritātes salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem nemainās, tomēr atsevišķos gadījumos mainās finansējuma mērķi. Rīgas pilsētas pašvaldībā jau divus gadus samazinās trūcīgo personu skaits, kas ļauj samazināt izdevumus pabalstiem iedzīvotājiem, tomēr pašvaldība lēma

nesamazināt nozares finansējumu, bet līdzekļus, kas bija paredzēti pabalstiem, novirzīt sociālajā nozarē strādājošo darbinieku atalgojuma palielinājumam vidēji par 15%.

Sabiedriskā drošība un kārtība un izglītības nozare ir nemainīgas Rīgas pilsētas pašvaldības prioritātes. Izglītības nozarē absolūtajos skaitļos būtiski pieaugs izdevumi atalgojumam: palielināti izdevumi minimālās algas nodrošināšanai, ieplānots atalgojuma palielinājums mazāk atalgotajai nodarbināto grupai izglītības iestādēs. Turpinās un paplašinās sadarbība ar privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm.

Izglītības sektorā, valstij ilgstoši nepietiekamā apjomā nodrošinot nepieciešamo pedagoģisko darbinieku skaitu un atalgojumu, pašvaldība atbilstoši savām iespējām turpinās novirzīt līdzekļus izglītības darbinieku atalgojumam, kas līdz pat 80 *euro* mēnesī pārsniedz likumdošanā noteiktās minimālās atlīdzības likmes. Pašvaldības noteiktās paaugstinātās likmes tiek paredzētas gan no pašvaldības budžeta līdzekļiem apmaksājamiem pedagogiem, gan no valsts budžeta finansētajiem pedagogiem. Papildus no pašvaldības līdzekļiem tiek nodrošinātas 988 atbalsta pedagogu likmes skolās un 220 sporta treneru likmes sporta skolās.

Rīgas pilsētā kā valsts galvaspilsētā joprojām saglabājas liela nepieciešamība pēc investīcijām infrastruktūrā, sevišķi pašvaldības transporta būvēs, izglītības un kultūras iestādēs, ko izmanto daudzi valsts iedzīvotāji un viesi. Infrastruktūras attīstība bija prioritāte arī 2014.gadā, un pilsētas sakārtošanai 2015.gada budžetā plānots:

- pabeigt Salu tilta kompleksa atjaunošanas un pārbūves 1.kārtu;
- turpināt iekškvartālu remontdarbu programmu;
- turpināt braucamo ceļu seguma sakārtošanu;
- turpināt investīcijas izglītības iestādēs;
- turpināt Rīgas 1.slimnīcas ēku rekonstrukciju un renovāciju;
- uzsākt sociālās dzīvojamās mājas ar sociālajiem dzīvokļiem Aglonas ielā 35 k-1 projektēšanu un rekonstrukciju;
- aktīvi piedalīties projektu no Eiropas Savienības fondu līdzekļiem, kas dos ieguldījumu pilsētas infrastruktūrā, realizācijā.

Sociālā palīdzība ir nemainīga Rīgas pilsētas pašvaldības prioritāte jau vairākus gadus un arī sabiedriskā transporta uzņēmuma Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” noteiktā atlaižu politika arī ir būtiska sociāli atbildīgas politikas sastāvdaļa.

Par Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumu sadalījumu nozarēm

Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi tiek novirzīti pašvaldības funkciju izpildes nodrošināšanai – izdevumiem no budžeta finansētu institūciju, tajā skaitā pašvaldības izglītības, kultūras, sporta iestāžu, departamentu, sociālo dienestu uzturēšanai, pilsētas pasākumu finansēšanai, pilsētas infrastruktūras uzturēšanai, samaksai par pakalpojumiem pilsētas vajadzībām, t.sk. pašvaldības funkciju izpildei sociālajā un izglītības jomā, sabiedriskajām organizācijām un privātajam sektoram, pabalstiem

maznodrošinātajiem iedzīvotājiem, investīciju finansēšanai, līdzfinansējumam Eiropas Savienības fondu projektu apguvei, kā arī dotācijām pašvaldības sabiedriskajam transportam un citiem izdevumiem, kas paredzēti attiecīgajās pamatbudžeta programmās Rīgas domes saistošo noteikumu „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžetu” 3.pielikumā.

Iemaksas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā ievērojami samazina ieņēmumu apjomu, kas paliek Rīgas pilsētas pašvaldības rīcībā, un 2015.gadā no pamatbudžeta plānoto ieņēmumu kopējā apjoma 742,3 miljoniem *euro*, samazinot to par maksājumiem Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā (izdevumi atbilstoši klasifikācijai sadaļā Vispārējie valdības dienesti) – 74,3 miljoniem *euro*, pašvaldības funkciju realizācijas finansēšanai paliek tikai 668 miljoni *euro*. Ar likumu par valsts budžetu, nemainot likumu „Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu”, ir noteiktas izmaiņas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmā, mainot izlīdzināšanas finanšu sadalījumu starp pilsētām un novadiem no 47%/53% uz 48%/52%, tādējādi samazinot Rīgas pilsētas pašvaldības iemaksas izlīdzināšanas fondā par 5,4 miljoniem *euro* līdz 72,8 miljoniem *euro* un attiecīgi palielinot pašvaldības finanšu resursus. Pašvaldības budžetā papildus 1,5 miljoni *euro* iemaksām paredzēti par 2014.gada decembrī uzkrāto, bet nepārskaitīto iemaksu, kas iekasēta no iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem par periodu no pēdējās iemaksu veikšanas dienas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. Maksājums veikts 2015.gada 6.janvārī.

Kopumā tikai 17 pašvaldības veic iemaksas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 98,5 miljonu *euro* apmērā (no tiem Rīgas pilsētas pašvaldība 72,8 miljonus *euro* jeb 73,8%) un tie veido 89% līdzekļu no kopējā Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda, bet valsts dotācija – 11%.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžets veidots pēc programmu principa, paredzot finansējumu attiecīgu budžeta programmu realizācijai. Budžeta programma ir savstarpēji saistītu, uz kopīgu mērķi orientētu pasākumu vai pakalpojumu kopums, kurš tiek plānots, izpildīts, uzskaitīts un kontrolēts no budžeta finansētās institūcijās saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību un par kuru izpildi atbild budžeta izpildītāji.

Rīgas domes saistošo noteikumu „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžetu” 2.pielikumā ir izdevumu sadalījums atbilstoši nozarēm. Nozaru sadalījums veidots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par izdevumu klasifikāciju.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta programmu 01.27.00. „Investīciju programmas realizācija”, 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem”, 01.04.00. „Rīgas pilsētas infrastruktūras fonds”, kā arī 03.01.00. “Rīgas domes Īpašuma departamenta darbības un nekustamā īpašuma izmantošanas procesu nodrošinājums” izdevumi ir sadalīti un attiecināti uz vairākām nozarēm.

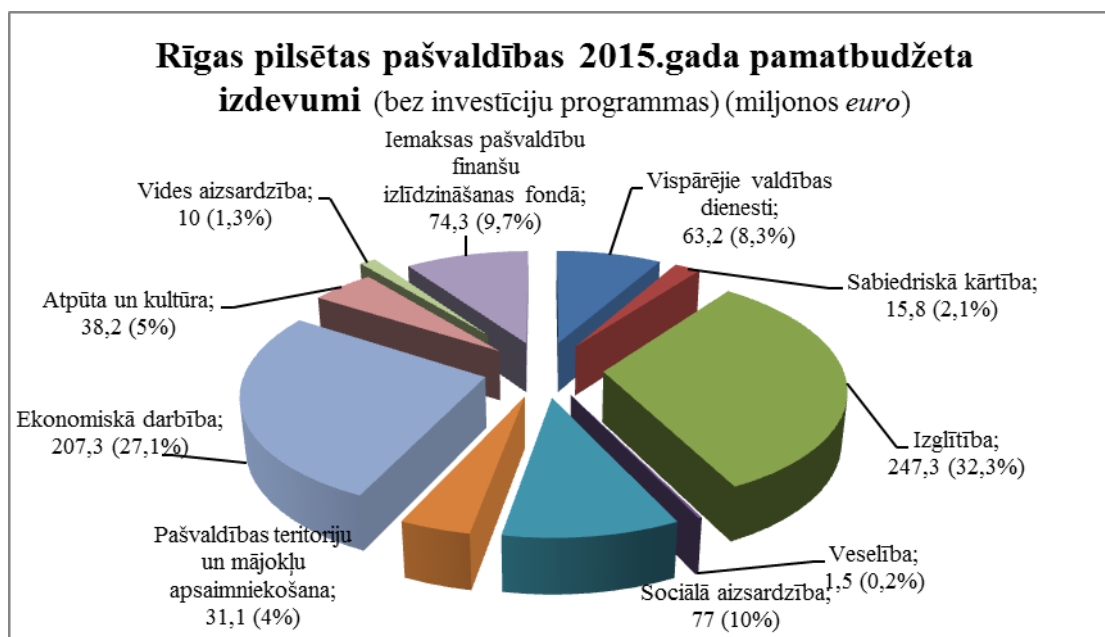
Sociālajai aizsardzībai, kas ir nemainīga pēdējo gadu prioritāte, Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada pamatbudžeta programmās paredzēti izdevumi 78,9 miljoni *euro* – 9,9% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Novērojot pašvaldības izdevumu dinamiku, jāsecina, ka sociālās aizsardzības izdevumu īpatsvars kopš 2008.gada, kad šim mērķim tika novirzīti 7,8% no kopējiem izdevumiem, būtiski pieauga līdz 2013.gadam, kad sociālajai aizsardzībai tika

novirzīti 12,7% izdevumu. Saskaņā ar Rīgas domes Labklājības departamenta sniegto informāciju objektīvu iemeslu dēļ samazinās trūcīgo personu skaits, un izdevumi sociālajai palīdzībai vairs nepieaug.

Palīdzībai Rīgas pilsētas iedzīvotājiem 2015.gada budžetā paredzēts finansējums 32,4 miljoni *euro*, no tiem programmā 18.02.00. „Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” 19,2 miljoni *euro* un programmā 18.02.01. „Sociālie pakalpojumi dzīvesvietā Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” 13,2 miljoni *euro*. Sociālajiem pabalstiem plānotie izdevumi sasniedz 54,9% no Rīgas domes Labklājības departamenta budžeta programmu kopējiem pamatbudžeta izdevumiem.

Joprojām tiek plānots nodrošināt ēdiena piegādi un izdalīšanu sociāli mazaizsargātām personām 1,5 miljonu *euro* apmērā. Kopējais finansējums, kas paredzēts aprūpes mājās pakalpojumam 2015.gadā ir 7,9 miljoni *euro*, lai nodrošinātu pieaugošo pakalpojuma saņēmēju skaitu un uzlabotu sniedzamā pakalpojuma kvalitāti.

Kopējais Rīgas domes Labklājības departamenta programmu finansējums, kas nav saistīts ar pabalstu izmaksu 2015.gadā, ir 26,6 miljoni *euro*, un tas tiek palielināts, lai nodrošinātu atsevišķu projektu attīstību un nodrošinātu darba samaksas pieaugumu ar 2014.gada 1.novembri vidēji par 15%.

Vislielākais izdevumu apjoms 2015.gada pamatbudžetā kā katru gadu ir plānots izglītības nozarē – izglītības iestāžu uzturēšanas un ar izglītību saistīto pasākumu finansēšanas programmām. Izdevumi izglītībai ir Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta padotībā esošo izglītības iestāžu izdevumi, izdevumi izglītības pasākumiem, kā arī bērnu mūzikas un mākslas skolu izdevumi, Rīgas domes Īpašuma departamenta izdevumi izglītības iestāžu remontdarbiem, uzturēšanai, investīciju programma.

Izglītības nozarei paredzētais izdevumu apjoms ir 264,9 miljoni *euro*, kas ir 33,2% no pamatbudžeta programmām paredzētā kopējā izdevumu apjoma.

Nozares izdevumu īpatsvars kopējos izdevumos salīdzinājumā ar 2009.gada budžetā paredzētajiem 38,7% ir samazinājies, tomēr īpatsvara kritēriju izmaiņās ir svarīgi novērtēt valsts finansējuma ietekmi uz izdevumu kritumu un nozares realizētos Eiropas Savienības fondu līdzfinansētos projektus.

Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošina visas pamatfunkcijas, kā arī papildu brīvprātīgās funkcijas – atalgojums no pašvaldības budžeta finansēto izglītības iestāžu pedagoģiskajiem darbiniekiem pirmsskolas izglītības iestādēs, skolās, sporta un interešu izglītības iestādēs, bērnu mūzikas un mākslas skolās ir noteikts lielāks par normatīvajos aktos noteikto minimālo likmi, un kopējie izdevumi šiem mērķiem pārsniedz 11,5 miljonus *euro*. Līdzfinansējums paredzēts arī sporta pasākumu organizēšanai un atbalstīšanai, neparedzot finansējumu pieaugušo profesionālajam sportam. Budžetā ir paredzēti 0,6 miljoni *euro* pabalstiem 71,1 *euro* apmērā pedagogiem, uzsākot jauno mācību gadu.

Izglītības sektorā, valstij tikai daļēji nodrošinot pedagoģisko darbinieku pamata atalgojumu, pašvaldība atbilstoši savām iespējām turpinās novirzīt līdzekļus izglītības darbinieku atalgojumam. Pašvaldība 2015.gadā valsts budžeta vietā apmaksās 988 pedagogu likmes skolu atbalsta personālam (logopēdi, sociālie pedagogi, bibliotekāri, psihologi) par kopējo summu 6,1 miljons *euro* un 220 likmes sporta skolās 1,4 miljonu *euro* apmērā.

Papildu finansējums paredzēts 2011.gadā uzsāktajai sadarbībai ar privāto sektoru, lai straujāk samazinātu rindas pirmsskolas izglītības iestādēs, un 2015.gadā šim mērķim no pašvaldības budžeta paredzēts jau 7,7 miljoni *euro*, jo programmā iesaistīto bērnu skaits pastāvīgi palielinās, sasniedzot jau 4800.

Izglītības nozarei ir ieplānots vislielākais valsts budžeta transfertu apjoms – 94,5 miljoni *euro*.

Vispārējiem valdības dienestiem izdevumi 2015.gadā plānoti 137,5 miljonu *euro* apmērā, no tiem iemaksām Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 2015.gadā plānoti 74,3 miljoni *euro*.

Sabiedriskajai kārtībai, kas ietver programmu izdevumus Rīgas pašvaldības policijas darbības nodrošināšanai un sabiedriskās kārtības uzturēšanas fondu, paredzēts finansējums 15,9 miljoni *euro* jeb 2,0% no kopējiem izdevumiem.

Pašvaldības budžeta izdevumu īpatsvars ekonomiskās darbības nozarei 2015.gadā nemainīsies salīdzinājumā ar 2014.gadu, un kopējie izdevumi plānoti 216,9 miljoni *euro*. Saskaņā ar budžeta klasifikāciju plānoti izdevumi satiksmes infrastruktūras, sabiedriskā transporta programmu realizācijai, ielu uzturēšanai, Rīgas pilsētas būvvaldei, Rīgas pašvaldības aģentūrai „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”, tūrisma nozares programmām, zemes, uz kuras atrodas pašvaldības institūcijas, atpirkšanai un nekustamā īpašuma iegādei pašvaldības izpildinstitūciju vajadzībām, maksājumi Dienvidu tilta celtniecības izdevumu segšanai.

Nozarei finansējums tiek paredzēts arī no valsts budžeta transfertiem – mērķdotācija no autoceļu fonda pašvaldības autoceļiem un ielām plānota 9,2 miljonu *euro* apmērā.

Samazinās satiksmes infrastruktūras objektiem Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada pamatbudžetā finansējums no līdzfinansējuma Eiropas Savienības fondu projektiem, jo nav apstiprināti jaunie plānošanas perioda projekti.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžetā finansējuma apjoms dotācijai pilsētas sabiedriskajam transportam paredzēts 88,6 miljoni *euro*. Valsts budžeta mērķdotācija pasažieru regulārajiem pārvadājumiem budžetā plānota 5,2 miljoni *euro* un kopā programmai 93,8 miljoni *euro*. Izdevumos līdzekļi ir par 6,9 miljoniem *euro* mazāki nekā faktiskā dotācija 2014.gadā, kad bija noteikts tarifs 0,6 *euro* par braucienu, lai nodrošinātu vienotu atlaidi 50% apmērā visiem sabiedriskā transporta lietotājiem.

Rīgas pilsētas pašvaldība ar Rīgas domes 2010.gada 24.augusta saistošajiem noteikumiem Nr.89 „Par braukšanas maksas atvieglojumiem Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā” un to grozījumiem ir noteikusi braukšanas maksas atlaides pensionāriem, 1.–12.klases skolēniem, arodskolu skolēniem, politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem, Černobiļas AES avārijas seku likvidācijas dalībniekiem, 1.–3.grupas invalīdiem, daudz bērnu ģimeņu vecākiem, bāreņiem, sociālās aprūpes un rehabilitācijas centros ilgstoši dzīvojošajām personām 100% apmērā. Ar Rīgas domes 2015.gada 16.janvāra lēmumu studējošajiem, pašvaldības izglītības iestāžu pedagogiem maksa vienam braucienam noteikta ar 0,85 *euro* atlaidi un tā paredzēta 0,3 *euro* apmērā. Bez maksas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā ir tiesīgi braukt pirmsskolas vecuma bērni, valsts un pašvaldības policijas darbinieki, ja viņi veic dienesta pienākumus.

Plānots pabeigt Salu tilta kompleksa atjaunošanas un pārbūves 1.kārtu.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžeta izdevumu daļā programmas 01.05.00. „Dienvidu tilta celtniecības izdevumu segšanai” izdevumu apjoms ir 53,9 miljoni *euro*, un salīdzinājumā ar 2014.gada izdevumiem tas nav mainījies.

Vides aizsardzības nozarei 2015.gada pamatbudžetā plānots finansējums 9,9 miljoni *euro*. No tiem pilsētas uzturēšanas programmu realizācijai 2,8 miljoni *euro* un nozares izdevumi no līdzfinansējuma Eiropas Savienības fondu projektiem 2015.gadā plānoti 7,1 miljons *euro*.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas izdevumiem 2015.gadā plānoti 31,5 miljoni *euro* jeb 3,9% no kopējiem izdevumiem. Finansējums paredzēts pašvaldības teritoriju un pilsētai piederošo dabas pamatņu sakopšanai, kapsētu teritoriju uzturēšanai, Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, Rīgas pilsētas pašvaldības izpilddirekciju un Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas gaissma” izdevumiem, kā arī 2013.gadā uzsāktajai programmai „Iekškvartālu piebraucamo un koplietošanas ceļu un teritorijas remonts” 4 miljoni *euro*. Nozares izdevumi no līdzfinansējuma Eiropas Savienības fondu projektiem 2015.gadā plānoti 3,8 miljoni *euro*.

Pašvaldības izdevumi veselības nozarei 2015.gadā paredzēti 3,4 miljonu *euro* apmērā. Veselības nozares izdevumus 2015.gadā bez investīciju programmas veido Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta programma „Departamenta padotībā esošo iestāžu darbinieku obligātās veselības pārbaudes un citi darba devēja izdevumi”, centralizētā programma „Rīgas pilsētas pašvaldības darbinieku veselības apdrošināšana”.

Atpūtas un kultūras nozares programmām Rīgas pilsētas pašvaldības 2015.gada budžetā plānots finansējums 38,7 miljoni *euro* jeb 4,8% no kopējiem izdevumiem, kas ir nemainīgā līmenī kopējos izdevumos, kaut arī Rīga 2015.gadā vairs nebūs Eiropas kultūras galvaspilsēta, jo nozares izdevumi no līdzfinansējuma Eiropas Savienības fondu projektiem 2015.gadā plānoti 18,5 miljoni *euro* apmērā, un tajos ietverta arī Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēkas restaurācija un rekonstrukcija.

Uz šo nozari attiecināmas Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pārziņā esošās kultūras iestāžu un pasākumu programmas, kā arī departamenta pārziņā esošās sporta programmas un pasākumi, Rīgas domes Finanšu departamenta programmas – „Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014.gadā”, „Dotācija Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs”, „Dotācija SIA „Rīgas meži”, kā arī programma „Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas pieminekļu aģentūra””.

Par atlīdzību Rīgas pilsētas pašvaldības struktūrvienībās

Arī Rīgas pilsētas pašvaldībā 2015.gadā nozīmīgākie izdevumu palielinājumi atalgojumam paredzēti mazāk atalgoto darbinieku kategorijām kopsummā par 4 miljoniem *euro*.

Paaugstinoties valstī noteiktajai minimālajai algai, arī Rīgas pilsētas pašvaldībā lielākais uzdevums būs nodrošināt mazāk atalgoto darbinieku darba samaksas palielinājumu. Minimālās darba algas paaugstināšanai pašvaldība plāno papildus novirzīt 2,4 miljonus *euro*, bet, lai nodrošinātu taisnīgāku darba samaksu Rīgas pilsētas pašvaldībā, ir plānots palielināt atalgojumu arī skolotāju palīgiem (auklītēm) līdz 390 *euro*, kā arī lietvedēm, pavāriem, saimnieciskajiem darbiniekiem par kopējo summu 1,5 miljoni *euro*.

Pirmsskolas izglītības iestādēs pedagogiem, kuriem noteikta 30 stundu nedēļā likme, papildus jau tarificētajām apmaksātajām 2 stundām nedēļā par sagatavošanos nodarbībām ir paredzēts finansējums 4 apmaksāto stundu tarificēšanai.

Lai nodrošinātu ar 2014.gada 1.novembri uzsākto Rīgas pilsētas pašvaldības sociālās palīdzības un aprūpes darbinieku atalgojuma palielinājumu par vidēji 15%, ir veiktas izmaiņas starp Rīgas domes Labklājības departamenta programmām un novirzīti šim mērķim 1,5 miljoni *euro*.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžets neparedz noteiktu amata vienību skaita pieaugumu 2015.gadā. Izņēmums ir Rīgas pilsētas būvvalde, kuras budžetā plānots palielināt darbinieku skaitu, lai varētu izpildīt ar likuma izmaiņām noteiktos jaunus pienākumus.

Kopš 2008.gada administratīvajās struktūrvienībās ir ticis samazināts amata vienību skaits un atalgojums, izvērtējot efektīvākos pārvaldes modeļus un turpinot reorganizāciju, un arī 2015.gadā plānota Rīgas domes Administratīvās komisijas darba reorganizācija. Noteiktas izmaiņas plānotas Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes darbā, kas saistīts ar Finanšu ministrijas lēmumu lauzt

1995.gada 14.decembrī starp Rīgas domi un Finanšu ministriju noslēgto līgumu par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas un uzskaites kārtību.

Saglabājot vienlīdzības principu, naudas balvas apjoms 2015.gadā Rīgas pilsētas pašvaldībā tiks ierobežots minimālās mēnešalgas apmērā.

Darbinieku veselības apdrošināšanu arī 2015.gadā nodrošinās centralizēti un saskaņā ar Rīgas pilsētas izpilddirektora izstrādāto kārtību.

Par Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmu

Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmas 2015.gada izdevumi plānoti 32 miljonu *euro* apmērā, no tiem 6,7 miljoni *euro* ir pārejošās saistības nepabeigtajiem investīciju projektiem.

Lielākais projekts ir Salu tilta kompleksa atjaunošanas un pārbūves 1.kārta par 9,4 miljoniem *euro*, kura realizācijai tiek piesaistīts aizņēmums saskaņā ar pašvaldību aizņemšanās noteikumiem.

Jaunām investīcijām izglītības iestādēs paredzēti 12,5 miljoni *euro*, un lielākie projekti ir Rīgas 32.vidusskolas Viļānu ielā renovācija par 1,7 miljoniem *euro*, Rīgas Natālijas Draudziņas vidusskolas renovācija par 0,8 miljoniem *euro*, no Rīgas brīvostas pārņemtās bērnudārza ēkas Katrīnas dambī 5A renovācija par 0,6 miljoniem *euro*.

Rīgas 1.slimnīcas ēku Bruņinieku ielā 5 rekonstrukcijai un renovācijai paredzēti 1,6 miljoni *euro*.

Jaunas sociālās dzīvojamās mājas ar sociālajiem dzīvokļiem Aglonas ielā 35 k-1 projektēšanai un rekonstrukcijai plānots novirzīt 2 miljonus *euro*.

Par līdzfinansējumu Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem

Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmas apjomi nav pietiekami, lai nodrošinātu visu nepieciešamo pašvaldības infrastruktūras objektu attīstību, un lielāka nozīme 2015.gadā Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā jaunu projektu realizācijai ir budžeta programmai 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem”.

Programmas izdevumi 2015.gadā plānoti 44,7 miljoni *euro* apmērā, no tiem kapitālie izdevumi 35,9 miljoni *euro*.

Programmas izdevumu samazinājums par 2,5 miljoniem *euro* salīdzinājumā ar 2014.gada programmas finansējumu ir saistīts ar izmaiņām projektu realizēšanas grafikos un finansēšanas plānos.

Lielākais finansējuma apjoms 18,5 miljoni *euro*, kas ir 41,4% no programmas izdevumiem, paredzēts kultūras nozarei. Nozīmīgākais programmas projekts ir Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēkas restaurācija un rekonstrukcija.

Pašvaldības ekonomiskās darbības nozarei paredzētais finansējums ir 12,2 miljoni *euro*, kas ir 27,3% no kopējiem izdevumiem. Nozīmīgākais programmas un nozares objekts 2015.gadā ir projekts „Grīziņkalna un tam piegulošā Miera dārza teritorijas revitalizācija”.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas izdevumiem plānoti 3,8 miljoni *euro* (jeb 8,5% no programmas izdevumiem), vides aizsardzībai 7,1 miljons *euro* (jeb 15,9% no izdevumiem), un lielākie objekti ir pilsētas atkritumu izgāztuvju rekultivācija un energoefektivitātes pasākumi Rīgas pilsētā.

Izglītības nozarei paredzēti 1,4 miljoni *euro* (jeb 3,1%), un lielākais projekts ir pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošana. Izglītības nozare ir līdere pēc iesniegto projektu skaita, tomēr lielākā daļa projektu ir nelieli un saistīti ar mūžizglītības programmas „Comenius” realizāciju.

Sociālās nozares projektiem paredzēti 1,4 miljoni *euro* (jeb 3,1%), kas galvenokārt saistīts ar algoto sabiedrisko darbu turpināšanu 2015. gadā.

Par pašvaldības īstenoto finanšu resursu vadību

Kopējie Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi 2015. gadā ir paredzēti 742,3 miljoni *euro* un izdevumi 797,7 miljoni *euro*, budžeta deficītam 2015. gadā veidojot 55,4 miljonus *euro* jeb 7,5% no budžeta ieņēmumiem.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžets tiek plānots, paredzot, ka Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumi pārsniedz pilsētas budžeta uzturēšanas izdevumus.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā izveidojas deficīts, jo Rīgas pilsētas pašvaldība atbilstoši iespējām cenšas nodrošināt pilsētas infrastruktūras attīstību, īstenojot Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju un Eiropas Savienības līdzfinansētos projektus. Budžeta deficīts nepārsniedz attīstības programmām paredzētos līdzekļus, un tiek finansēts, piesaistot aizņēmumus.

Budžeta deficīts veidojas, arī turpinot 2014. gadā uzsākto investīciju projektu realizāciju un neapgūtos valsts budžeta transfertus, vecāku maksājumus par ēdināšanu un pulciņiem gada beigās iekļaujot budžeta izdevumos, kam tiek novirzīti iepriekšējo gadu naudas līdzekļu uzkrājumi.

Plānojot budžetu, ir paredzēts, ka Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļu uzkrājumi arī 2015. gada beigās būs ne mazāki kā 14,9 miljoni *euro*.

Likums „Par valsts budžetu 2015. gadam” nosaka, ka pašvaldībām nav tiesību uzņemties ilgtermiņa saistības atbilstoši likuma „Par pašvaldību budžetiem” 22. pantam, izņemot saistības līdz trim gadiem pašvaldību autonomo funkciju nodrošināšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem, datortehnikas, sakaru un citas biroju tehnikas iegādei.

Investīciju projektu realizācijai Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanai, finanšu stabilizācijas aizņēmumiem, uzņemoties saistības izglītības iestāžu, tajā skaitā pirmsskolas izglītības iestāžu, investīciju projektiem, sociālo programmu investīciju projektiem, pašvaldību katlumāju (ar jaudu līdz 3 MW) energoefektivitātes uzlabošanas investīciju projektiem, valsts nozīmes sporta infrastruktūras attīstības projektiem, kuriem 2015. gadā paredzēts valsts budžeta līdzfinansējums, un investīcijām ārkārtas (avārijas) seku neatliekamai novēršanai, pašvaldību autonomo funkciju veikšanai nepieciešamā transporta iegādei, pirkumu tiesību izmantošanai un investīciju veikšanai valsts nozīmes arhitektūras

pieminekļos un pašvaldību autonomo funkciju veikšanai nepieciešamā nekustamā īpašuma, kas atrodas citas pašvaldības administratīvajā teritorijā, iegādei. Pašvaldības var uzņemties arī saistības no aizņēmumiem finansēto ceļu un ielu investīciju projektu (kuros pašvaldības budžeta faktiskais ieguldījums 2015.gadā nav mazāks par 30% no kopējām izmaksām un nepieciešamā aizņēmuma apmērs nav lielāks par 70% no kopējām izmaksām) īstenošanai, kā arī Publiskās un privātās partnerības likumā noteiktajā kārtībā akceptēto publiskās un privātās partnerības projektu īstenošanai.

Ilgtermiņa saistības likuma „Par pašvaldību budžetiem” izpratnē ir saistības, kuras pašvaldības uzņemas, slēdzot līgumus par preču pirkšanu vai nomu vai pakalpojumu saņemšanu, vai būvdarbu veikšanu pasūtītāja vajadzībām, un līgumus, kas paredz pašvaldības budžeta līdzdalību konkrētu projektu realizācijā, bet kopējo samaksu par attiecīgo darījumu pašvaldība neveic divpadsmit mēnešu laikā no līguma noslēgšanas brīža.

Pašvaldībām ir tiesības sniegt aizņēmuma pieprasījumu Finanšu ministrijā tikai pēc tam, kad atbilstoši publisko iepirkumu normatīvajam regulējumam ir noslēgušies iepirkuma procedūra un izvēlēts piegādātājs ar tiesībām veikt būvdarbus, nepieciešamības gadījumā paredzot slēgt līgumu ar piegādātāju pēc aizņēmuma pieprasījuma atbalstīšanas.

Rīgas pilsētas pašvaldība 2015.gadā plāno piesaistīt aizņēmuma līdzekļus investīciju objektiem – Salu tilta kompleksa atjaunošanas un pārbūves 1.kārtai, sociālās dzīvojamās mājas ar sociālajiem dzīvokļiem Aglonas ielā 35 k-1 projektēšanai un rekonstrukcijai, investīcijām izglītības iestāžu renovācijai un Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības projektu īstenošanai.

Rīgas domes Finanšu departaments jau 2013.gadā bija uzsācis darbu pie atbilstošu normatīvo dokumentu izstrādāšanas, kas ļautu uzsākt budžeta plānošanu vidējā termiņā, apstiprinot ilgtermiņa mērķus galvenajās ieņēmumu un izdevumu pozīcijās. Arī 2014.gadā tika izvērtēta iespēja par vidēja termiņa budžeta perspektīvas sagatavošanu, kas ir apgrūtināta, ņemot vērā konstruktīva dialoga trūkumu valsts un pašvaldību starpā, ko rada valdības neizlēmība attiecībā uz pašvaldību finanšu izlīdzināšanas jautājumu risināšanu, pašvaldību nodokļu ieņēmumu neprognozējamība, pastāvīgi mainot nodokļu bāzes likmes un neparedzot pašvaldību budžetiem pietiekamu ieņēmumu stabilitāti. Ir palielinājušies regulējamo pakalpojumu izdevumi – arī darba spēka izmaksas, kas nozīmē, ka pēdējo gadu laikā ir faktiski samazinājies finansējums pašvaldības funkciju, arī pamatfunkciju izpildei.

Rīgas pilsētas pašvaldības ilgtermiņa finanšu vadības stabilitāti apliecina arī starptautisko kredītreitingu aģentūru ikgadējie novērtējumi.

Kredītreitingu aģentūra „Moody's Investors Service”, novērtējot Rīgas pilsētas pašvaldības finanšu un ekonomisko situāciju, 2014.gada jūnijā paaugstināja Rīgas pilsētas ilgtermiņa attīstības kredītreitingu no Baa3 uz Baa2, nosakot stabilu reitinga nākotnes attīstības prognozi.

Arī otra kredītreitingu aģentūra, kas regulāri vērtē Rīgas pilsētas pašvaldību, „Standard & Poor's” 2014.gada novembrī paaugstināja Rīgas pilsētas novērtējumu ilgtermiņa un īstermiņa saistībām no BBB/A-2 uz BBB+/A-2, nosakot stabilu reitinga nākotnes prognozi. Kredītreitingu aģentūra „Standard &

Poor's'' pozitīvi vērtē Rīgas pilsētas finanšu stabilitāti pēckrīzes periodā, pašvaldības uzturēto pietiekami augsto finanšu likviditātes līmeni budžeta un saistību maksājumu nodrošināšanai, kā arī ekonomiskās un monetārās vides uzlabošanos.

Domes priekšsēdētājs

N.Ušakovs